Облікова картка ДіР

Image not found or type unknow

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0226U000310

Державний реєстраційний номер: 0124U000131

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 07-01-2026

II. Етап виконання ДіР

Номер етапу: 1

Назва етапу: Розроблення селекційних параметрів модельного гібрида кондитерського соняшнику для стресових умов Лівобережного Лісостепу України

Початок етапу: 01.2024

Закінчення етапу: 12.2025

Вид звітного документа: Остаточний звіт

III. Відомості про виконавця ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497176

Місцезнаходження: проспект Московський, буд. 142, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61060, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380989494524

IV. Відомості про співвиконавців ДіР

V. Відомості про замовника ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Національна академія аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00024360

Місцезнаходження: вул. Михайла Омеляновича-Павленка, буд. 9, м. Київ, 01010, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Кабінет Міністрів України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380442801085

VI. Джерела, напрями та обсяги фінансування ДіР

Підстава для проведення ДіР: 34 - договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

Напрям фінансування: 2.2 - прикладні дослідження і розробки

Джерела фінансування

7713 - кошти держбюджету

Код програмної класифікації видатків і кредитування (КПКВК): 6591060

Фактичний обсяг фінансування (тис. грн.): 1228.000

VII. Відомості про ДіР

Назва роботи українською:

Розроблення селекційних параметрів модельного гібрида кондитерського соняшнику для стресових умов Лівобережного Лісостепу України

Назва роботи англійською:

Development of breeding parameters of a model confectionary sunflower hybrid for stressful conditions in the Left-Bank Forest-Steppe of Ukraine

Реферат українською:

Об'єкт дослідження – селекційні параметри модельного гібрида кондитерського соняшнику. Метою дослідження є науково-практичне обґрунтування параметрів модельного гібрида кондитерського соняшнику для стресових умов лівобережного Лісостепу України, до яких входять параметри рівня прояву господарських, біологічних і морфологічних ознак і кондитерських якостей насіння, а також їх прийнятна мінливість у стресових умовах. Методи дослідження – польовий, лабораторний, статистичний. Упродовж 2024-2025 рр. досліджено: за густоти стояння рослин 57,1 тис./га 60 гібридів; за густоти 28,6 тис./га 40 гібридів; за густоти 20,4 тис./га 60 гібридів. Визначено базові ознаки параметрів модельного гібрида кондитерського соняшнику: тривалість міжфазних періодів; висота рослини; діаметр кошика; урожайність насіння; натура; довжина сім'янки; вихід крупної фракції насіння 4,0+/4,5+; здатність до обрушування; якості ядра; вміст олії в сім'янці; виповненість центру кошика, вирівняність насіння у кошику; стійкість до осипання та вилягання рослин. На підставі регресійної залежності за базову масу 1000 насінин 110 г, усереднені параметри кондитерського гібрида для посушливих умов східного Лісостепу такі: урожайність насіння 2,32 т/га; тривалість періоду «сходи-цвітіння» 60 діб; лушпинність насіння 32,7 %. Передано на державну КЕ 2026 року гібрид ІР Ахілл, кондитерського типу. Занесено до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні: у 2024 році лінія Х66Б – батьківський компонент гібридів кондитерського напряму використання; у 2025 році гібрид кондитерського напряму використання ІР Чудовий і лінія-закріплювач стерильності Х146Б – батьківський компонент гібридів подвійного типу використання. Результати роботи висвітлено в тезах трьох конференцій, науково-практичних рекомендаціях, Свідоцтві про державну реєстрацію, Патенті на сорт рослин.

Реферат англійською:

The study object was breeding parameters of a model confectionery sunflower hybrid. The purpose of the study was to scientifically and practically justify the parameters of a model confectionery sunflower hybrid for the stressful conditions of the Left-Bank Forest-Steppe of Ukraine, which include levels of expression of economic, biological and morphological traits and confectionery qualities of seeds, as well as their acceptable stress-induced variations. Field, laboratory, and statistical methods were used. In 2024-2025, the following variants were explored: 60 hybrids at a plant density of 57,100 plants/ha; 40 hybrids at a plant density of 28,600 plants/ha; and 60 hybrids at a plant density of 20,400 plants/ha. The basic characteristics of the model confectionery sunflower hybrid were determined: lengths of interphase periods, plant height, head diameter, seed yield, test weight, achene length, yield of large seed fraction (4.0+/4.5+), capacity for hulling; kernel quality, oil content in achenes, seed number in the head center, uniformity of seeds, resistance to shedding and lodging of plants. Regression analysis with the datum thousand-seed weight of 110 g gave the following mean values for the confectionery hybrid for arid conditions of the eastern Forest-Steppe: seed yield - 2.32 t/ha; length of the "emergence-anthesis" period - 60 days; husk content - 32.7%. Confectionery hybrid 'IR Akhill' was submitted for the state qualifying examination in 2026. The following hybrids and lines were included in the State Register of Plant Varieties Suitable for Dissemination in Ukraine: line 'Kh66B', a parental component of confectionery hybrids, in 2024; confectionery hybrid 'IR Chudovyi' and line- sterility fixer 'Kh146B', a parental component of hybrids for dual purposes, in 2025.

The results were reported in abstracts of three conferences, scientific and practical guidelines, a state registration certificate, and a patent for plant variety.

Індекс УДК: 633.81/.85, 633/635:631.52, 633.854.78:631.527:575

Коди тематичних рубрик: 68.35.37, 68.35.03

Керівники роботи

Власне Прізвище Ім'я По-батькові: Макляк Катерина Миколаївна

Науковий ступінь: д. с.-г. н.

Вчене звання: старший науковий співробітник

Ідентифікатор ORCID ID:

Додаткова інформація:

VIII. Наукова (науково-технічна) продукція (НТП)

Назва НТП українською: Науково-практичні рекомендації «Селекційні параметри модельного гібрида кондитерського соняшнику»

Назва НТП англійською: Scientific and practical guidelines "Breeding Parameters of a Model Confectionery Sunflower Hybrid"

НТП, яку передбачалося створити: Створено

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: Інше (Науково-практичні рекомендації)

Галузь застосування: A 01.11 Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур; M 72.1 Дослідження й експериментальні розробки у сфері природничих і технічних наук

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: Науково-практичні рекомендації містять опис базової моделі гібрида кондитерського напряму використання з переліком і бажаним рівнем прояву ознак. Рекомендації призначені для підвищення ефективності селекційного процесу щодо оцінки кондитерських гібридів за параметрами адаптивності до стресових умов за рахунок прискорення та спрямованості добору перспективних гібридних комбінацій. Основну увагу під час вирощування кондитерського соняшника приділяють забезпеченню високої маси 1000 насінин. Згідно з регресійною залежністю y = 0,009x + 1,424, при масі 1000 насінин 110 г в суворо посушливих погодних мовах можна отримати врожайність насіння на рівні 2,32 т/га. Коефіцієнт кореляції між діаметром кошика і масою 1000 насінин дорівнює r=0,404. Рівняння регресії (діаметр кошика на масу 1000 насінин) y = 0,044x + 16,76. Згідно з регресійною залежністю, базову масу 1000 насінин буде забезпечено при діаметрі кошика не менше ніж 21,6 см. Коефіцієнт кореляції між лушпинністю і масою 1000 насінин дорівнює r=0,364. Рівняння регресії (лушпинність на масу 1000 насінин) y = 0,148x + 16,41.Згідно з регресійною залежністю, при масі 1000 насінин 110 г, лушпинність буде не меншою ніж 32,7 %. Коефіцієнти кореляції між висотою рослини і масою 1000 насінин, між тривалістю періоду «сходи-цвітіння» і масою 1000 насінин дорівнюють r=0,294, r=0,097. Рівняння регресії: y = 0,251x + 130,8; y = 0,025x + 57,25. Згідно з регресійною залежністю, при масі 1000 насінин 110 г висота рослини буде 158 см; тривалість періоду «сходи-цвітіння» буде 60 діб. Залежність між висотою рослини і тривалістю періоду «сходи-цвітіння» r=0,464. Отже спостерігається тенденція до зростання висоти рослини у більш пізньостиглих генотипів. Таким чином, за базову масу 1000 насінин 110 г, усереднені параметри кондитерського гібрида для посушливих умов східного Лісостепу такі: урожайність насіння 2,32 т/га; тривалість періоду «сходи-цвітіння» 60 діб; висота рослини 158 см; діаметр кошика 21,6 см; лушпинність насіння 32,7 %.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Збільшення обсягів виробництва, Поліпшення стану навколишнього середовища, Підвищення продуктивності праці

Вплив НТП на довкілля: Покращення екологічного стану довкілля завдяки раціональному природокористуванню

Впровадження НТП: Впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу: 01.2025

Закінчення етапу: 12.2027

Споживачі продукції: Наукові установи, заклади вищої освіти, Сумський національний аграрний університет

Перспективні ринки:Україна

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи:

Наявність бізнес-плану:

Техніко-економічне обгрунтування:

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

Назва НТП українською: Гібрид соняшнику IP Ахілл

Назва НТП англійською: Sunflower hybrid 'IR Akhill'

НТП, яку передбачалося створити: Створено

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: Інше (Гібрид соняшнику)

Галузь застосування: A 01.11 Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур; M 72.1 Дослідження й експериментальні розробки у сфері природничих і технічних наук

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: Гібрид соняшнику IP Ахілл, простий, кондитерського напряму використання. У КВ 2024-2025 рр. перевищив за врожайністю стандарт – гібрид Гудвін – на 0,23 т/га. Ранньої групи стиглості, тривалість періоду «сходи-повна стиглість» 112 діб. Маса 1000 насінин 100,5 г, вихід фракції насіння 4+ 30 %. вміст олії в насінні 43,55 г, вміст білка в ядрі 25,73 %, лушпинність 29,5 %, вміст олеїнової кислоти в олії 65 %.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Створення принципово нової продукції (матеріалів, технологій тощо) для забезпечення експортного потенціалу та заміщенню імпорту, Збільшення обсягів виробництва, Поліпшення стану навколишнього середовища

Вплив НТП на довкілля: Покращення екологічного стану довкілля завдяки раціональному природокористуванню

Впровадження НТП: Впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу: 01.2026

Закінчення етапу: 12.2030

Споживачі продукції: Агропідприємства України

Перспективні ринки: Україна

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи:

Наявність бізнес-плану:

Техніко-економічне обгрунтування:

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

IX. Бібліографічний опис

Makliak K., Korkodola M. Evaluation of seed yield and thousand seed weight of confectionery sunflower (Helianthus annuus l.) varieties grown by different farming techniques in the Northern Steppe of Ukraine. Agrolife Scientific Journal. 2023. Vol. 12, No. 2. P. 107–115

Кириченко В.В., Макляк К.М., Леонова Н.М., Коломацька В.П., Леонов О.Ю., Шепілов Б.П. Особливості технології вирощування гібридів соняшнику кондитерського типу в умовах східної частини Лісостепу України. Вісник аграрної науки. 2023. № 1 (838). С. 14–21

Макляк К.М., Коркодола М.М. Особливості технології вирощування соняшника кондитерського напряму використання. Селекція і насінництво. 2023. Вип. 124. С. 76–94

Makliak K., Korkodola M. Agronomic variability of the protein and oil contents in confectionary sunflower / Natural sciences in the dialogue of generations: Abstract Book National Conference (September 12-13, 2024, Chisinau, Republic of Moldova). Chisinau: Moldova State University, 2024. P. 214

Сердитий О.О., Макляк К.М., Леонова Н.М. Вплив густоти стояння рослин на масу 1000 насінин гібридів кондитерського соняшнику / Теоретичні засади інноваційного розвитку рослинництва: зб. тез Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції молодих учених (20 жовтня 2025 р.). НААН України, ІР ім. В.Я. Юр'єва. Харків, 2025. С. 53–56

Makliak K., Leonova N., Kolomatska V. Sunflower varieties-populations as starting material to create large-fruited hybrids suitable for dissemination in Ukraine / Proc. of 2th International Confectionery Sunflower Symposium (20-21 November 2025). Antalya, Turkey, 2025. P. 7

Makliak K., Vedmedeva K., Leonova N. Confectionary sunflower breeding in Ukraine / Proc. of 2th International Confectionery Sunflower Symposium (20-21 November 2025). Antalya, Turkey, 2025. P. 6

Макляк К.М., Леонова Н.М., Сердитий О.О. Вплив густоти стояння рослин на врожайність насіння гібридів кондитерського соняшнику / Стан і перспективи розробки та впровадження ресурсоощадних, енергозберігаючих технологій вирощування сільськогосподарських культур: зб. тез IX Міжнародної науково-практичної конференції (19–20 листопада 2025 р.). Міністерство освіти і науки України, Дніпровський державний аграрно-економічний університет. Дніпро, 2025. С. 27–29

Свідоцтво № 240835 про Державну реєстрацію сорту рослин Х 66 Б. Соняшник однорічний – батьківський компонент Helianthus annuus L. Заявка № 21039016 від 08.02.2021 р. Дата державної реєстрації 11.12.24 р. Міністерство аграрної політики та продовольства

Патент № 240652 на сорт рослин Х 66 Б. Соняшник однорічний – батьківський компонент. Заявка № 21939016. Дата пріоритету: 08.02.2021. Дата державної реєстрації майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин 05.12.2024 р. Міністерство аграрної політики та продовольства України

X. Заключні відомості

Керівник юридичної особи — Леонов Олег Юрійович, д. с.-г. н., 06.01.05

Перелік осіб-виконавців

Андрієнко Віктор Валентинович
(к. с.-г. н., 06.01.05)

Кираш Тетяна Миколаївна

Кириченко Віктор Васильович
(д. с.-г. н., професор, академік, 06.01.05)

Коломацька Валерія Павлівна
(д. с.-г. н., старший науковий співробітник, 06.01.05)

Кузьмишена Надія Вікторівна

Курилич Дмитро Віталійович
(д.філософ, 201)

Леонова Ніна Миколаївна
(к. с.-г. н., 06.01.05)

Сивенко Валентина Іванівна
(к. с.-г. н., с.н.с., 06.01.05)

Супрун Олег Григорович

Чумаченко Сергій Андрійович

Шепілов Борис Петрович

Відповідальний за підготовку облікових документів — Фатєєва Олена Олександрівна

Телефон — +38(098)949-45-24

Реєстратор — Юрченко Тетяна Анатоліївна

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності — Юрченко Тетяна Анатоліївна

